

[Fischer]

families magtkoncentration indskrænker borgernes frihed, har skabt tragisk ny fattigdom og på en skandaløs måde forfølger mindretallene, især den store ungarske befolkningsgruppe.

I Bulgarien ser vi, hvorledes den tyrkiske befolkningsgruppes naturlige rettigheder krænkkes, og der er kommet en ny stor flygtningestrøm som følge heraf.

Vi må benytte enhver lejlighed til at lægge pres på de to landes magthavere for at formå dem til dog i det mindste at overholde de elementære menneskerettigheder.

Styret i Prag fortsætter en politik, der ikke tillader samfundskritik. En række fængslinger, om end for det meste kortvarige, er udtryk for en skuffende bagstræberisk holdning og manglende evne til at forstå den nye europæiske udvikling og udtryk for svigtende overholdelse af forpligtelserne i CSCE-slutdokumentet fra Wien.

I år forventes det, at flere end hundrede tusinde mennesker vil have forladt Østtyskland. I tusindvis har folk forladt deres bolig, arbejde, bil og vennekreds, fordi de havde opgivet håbet om reformer, fordi ufriheden var blevet en uacceptabel situation, ikke mindst når friheden var lige om hjørnet i Vesttyskland.

Hvorvidt lederskiftet i Østberlin vil betyde en ændring, er det endnu for tidligt at vurdere. Afgørende vil imidlertid være, at befolkningen i denne del af Tyskland gennem frie valg får lejlighed til selv at tage stilling til fremtiden for DDR. Disse dages store demonstrationer i mange østtyske byer er udtryk for et bredt folkeligt krav om politisk frihed.

Med særlig interesse og sympati følger vi i Danmark udviklingen i Baltikum. Danmark havde før den anden verdenskrig på en række områder, ikke mindst handelsmæssigt og kulturelt, nære forbindelser til Estland, Letland og Litauen.

Den folkeretsstridige sovjetiske besættelse af disse lande, som er et resultat af Hitler-Stalin-pagten fra 1939, og begivenhederne omkring den anden verdenskrig bragte disse forbindelser til ophør.

Danmark har som de fleste andre vestlige lande aldrig anerkendt, at disse tre lande er dele af USSR, selv om vi naturligvis faktisk må konstatere, hvorledes magtforholdene er i Baltikum. Vi vil gerne etablere mange og naturlige forbindelser til de tre lande – oprettelse af et

dansk kulturinstitut i Riga er et sådant positivt initiativ, som vi stærkt kan støtte – men det må foregå på måder, som ikke komplicerer disse landes forhold til Moskva. Det gælder i forhold til udviklingen i Østeuropa, men i særlig grad over for de baltiske lande, at nok skal vi være initiativrige, men vi skal ikke være letsindige.

Jeg synes ikke, der er tale om nogen passiv dansk holdning, heller ikke regeringens holdning, i forhold til Østeuropa. Udenrigsministerens besøg i Ungarn er blot ét udtryk for en aktiv dansk politik. Jeg finder regeringens udspil i forhold til Østeuropa i form af forslagene om IØ og mere konkret over for Polen og Ungarn velgennemtænkt og berettiget og vil udtrykke håbet om, at vi hurtigt kan komme i gang med disse planer. Og jeg vil da også opfordre danske virksomheder til hurtigt at drage nytte af dette regeringsinitiativ.

Der er brug for en indsats af såvel kortsigtet som langsigtet natur. Folk sulter i Polen, der er mangel på mad, medicin og brændsel, og der er behov for vidtgående økonomiske reformer, som ikke kan forventes at få virkning på kort sigt. Polen hærages af en omfattende miljøkrise.

På alle disse områder skal vi hjælpe, og vi har set mange gode folkelige initiativer i forholdet til Polen. Men der vil være brug for initiativer fra flere lande sammen, det er EF allerede i gang med, og for en egentlig dansk indsats, der kan betyde, at vi afgørende styrker vore økonomiske relationer til de to lande, samtidig med at vi gør en indsats, hvor vi har særlige forudsætninger, eksempelvis på miljø- og landbrugsområdet.

Set i en større sammenhæng bekræfter udviklingen i Østeuropa den konservative opfattelse, at frihed og velstand er uadskillelige. Det, der nu sker i lande som Polen og Ungarn, er, at mennesker på ny får frihed til at udfolde sig, til at anvende deres skaberevne, til at se resultaterne af deres egen arbejdsindsats.

Vi skal støtte disse reformer og gøre det så betids, at de nye demokratiske, pluralistiske ledere får chancen for over for deres befolkninger hurtigt at vise resultater af den nye politik.

Generelt har vi lov til at være optimistiske vedrørende udviklingen i Østeuropa, selv om der er store uløste problemer økonomisk, politisk og menneskeligt, ikke mindst uløste alvorlige konflikter vedrørende de nationale mindretal. Mange af disse konflikter har forbindelse med den anden verdenskrigs afslutning.